

Estote Benedicti

občasník samorských benediktínov • 15. septembra 2021 • Deň otvorených dverí

DEŇ A NOC

Symbol dňa a noci nám pripomína, že niekedy sa nám darí, sme spokojní a šťastní, no inokedy prežívame obdobie smútku, bolesti, rôznych starostí a trápenia. Kristus ako svetlo sveta presvetľuje práve aj takéto obrazné noci bolesti, skúšok viery a dôvery v Boha, kladenia si mnohých otázok bez nájdenia uspokojivých odpovedí; obdobie, kedy nám je ťažko modliť sa, a nedokážeme vnímať Božiu blízkosť a prítomnosť. Kristus a Jeho kríž prináša svetlo Božej milosti, lásky a odpustenia do tmy našich hriechov, ľudských slabostí, nehodnosti a krehkosti. Noc skúšok viery a dôvery v Boha, noc ako symbol niečoho ťažkého, smutného a bolestivého sa v Kristu stáva svedkom Božej starostlivosti a dobroty, odpustenia a požehnania, ako aj Božieho formovania a očisťovania nášho ľudského života.

Na ceste za Kristom a ku Kristovmu krížu nám cez deň, ale hlavne počas noci ukazuje cestu svetlo Božieho slova (porov. Ž 118,105) a sviatostí. Upriamujú našu pozornosť na Krista a sú našimi sprievodcami hlavne vtedy, keď sa my sami strácame. Obzvlášť v takomto období pomyselnej noci sme schopní byť vďační za dar modlitby, ako aj za dar mnohých ľudí, ktorí nám pomôžu, vypočujú nás, sú nám oporou, modlia sa spolu s nami a za nás.

Po každej noci nastáva nové ráno. Nové ráno nastalo aj vo Veľkonočnú nedeľu, kedy bol Kristus vzkriesený, nad hriechom zvíťazila Božia milosť a odpustenie, nad smrťou zvíťazil život, nad nenávisťou zvíťazila láska, a nad bolesťou a utrpením zvíťazil Boží pokoj, zmierenie a oslávenie.

Nech v Kristovi, ktorý je svetlo sveta, nachádzame svetlo celého nášho života (porov. Jn 8,12). ■

Jana Pabáková

Čoskoro uplynie rok odvtedy, čo sme sa presťahovali do mníšskych ciel v klauzúrnej časti novej kláštornej budovy. Zavriešenie tohto diela bolo dôležitým medzníkom v živote nášho spoločenstva. Naša vďačnosť za toto dielo patrí v prvom rade Bohu v modlitbe, aby bol oslávený vo všetkom. V rámci našej komunity má najväčšiu zásluhu na realizácii o. František, ktorý ako dobrý staviteľ viedol stavebné práce s obdivuhodnou energiou. Avšak toto dielo by sa tiež nemohlo uskutočniť bez štedrosti a priazne mnohých priateľov kláštora a dobrodincov, ktorí nám v ňom pomáhali. Dohotovená stavba svedčí o našom úsilí použiť na určené ciele každý jeden milodar. Preto bolo pre nás dôležité, aby sme nové priestory, ktoré sú vyhradené pre mníchov ako klauzúra, mohli z vďačnosti ukázať všetkým, ktorí nás podporovali.

V minulom roku nám plánovaný „deň otvorených dverí“ dvakrát prekazila nešťastná pandémia ochorenia COVID-19. Do tretice sme pred časom tento deň naplánovali na 15. september – sviatok Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska, ktorý je zároveň štátnym sviatkom. Stalo sa tak skôr, ako bol zverejnený oficiálny program apoštolskej návštevy Slovenska pápežom Františkom. Určite sme nechceli konkurovať tejto udalosti, veď viacerí členovia našej komunity sa plánujú zúčastniť na rôznych stretnutiach so Svätým Otcom, o čom prinesieme správu v nasledujúcom čísle nášho občasníka. S ohľadom na nepredvídateľnosť ďalšieho vývinu pandemickej situácie sme sa však rozhodli zostať pri dátume nášho dňa otvorených dverí 15. septembra.

K tejto udalosti sme sa rozhodli vydať toto číslo *Estote Benedicti*. Znovu v ňom môžete nájsť bohaté správy o našom živote, naše úvahy a zdieľanie sa o tom, čo naplňa naše dni v Sampore. Radi privítame vaše reakcie, podnety, odkazy alebo akúkoľvek spätnú väzbu na emailovej adrese estote@benediktini.sk.

Časopis je výrazom našej ustavičnej vďaky a modlitby za priateľov a dobrodincov nášho kláštora. Budte požehnaní!

o. Ján

Estote benedicti, č. 30, 15. 9. 2021.

Občasník priaznivcov a podporovateľov benediktínskeho mníšstva na Slovensku.

Redakcia: o. Ján Dolný OSB, o. Cyprian Tomaszczuk OSB,

Fotografia: o. Cyprian Tomaszczuk OSB, okrem s. 9 a 19: o. Ján Dolný OSB,

Grafická úprava: o. Michal Mária Kukuča OSB.

Nepredajné.

POŽEHNANÁ SMRŤ

Vo veku 81 rokov, po niekoľkých rokoch Alzheimerovej choroby, zomrela Jarmila Škvarková, mama o. Blažej. Okolnosti jej smrti spomenul o. Vladimír počas pohrebu, ktorý sa konal v Tekovskej Breznici 14. júla. Jarmila zomrela na sviatok sv. Benedikta, patróna dobrej smrti. Tento rok bol navyše 11. júl nedeľou, dňom zmŕtvychvstania. Pohrebnú svätú omšu celebraval biskup Tomáš Galis a koncebrovali viacerí diecézni kňazi vrátane Branislava Koppala, generálneho vikára Banskobystrickej diecézy. Otec Blažej na rozlúčku niekoľkými slovami spomenul, že jeho otec sa celý život modlil za to, aby zomreli s manželkou spoločne v ten istý deň, a to prirodzenou smrťou. „Pán vypočul túto žiadosť nádherným spôsobom. Je pravda, že otec zomrel pred 5 rokmi, ale keď sa to stalo, mama už nevedela, čo sa deje. Choroba ju preniesla do iného sveta. Jej vedomie to nezasiahlo,“ povedal s dojatím. Obaja manželia boli učiteľmi, ktorých bývalý režim šikanoval pre vieru. Jarmila okrem iných škôl učila aj v Hronskom Beňadiku – symbolickým miestom v kontexte Blažejovho povolania. Dali život trom synom. Tešili sa z viacerých vnúčat a pravnúčat. ■

Jarmila bola pochovaná vedľa svojho manžela na farskom cintoríne.

NA TITULNEJ STRANE

Na sviatok Nanebovzatia Panny Márie br. Rastislav Mária Od dvoch Srdc lásky zložil svoje prvé mníšske sľuby. Obrad sľubov a svätú omšu celebraval o. Vladimír, ktorý v kázni pripomenul význam mníšskych sľubov: stability (stabilitas), mníšskych zvykov (conversatio morum) a poslušnosti (oboedientia). Brat Rastislav vysvetľuje

prímenie, ktoré si vybral – „Od dvoch Srdc lásky“ takto: „Moja spiritualita súvisí so spoločenstvom dvoch srdc lásky – Božského Srdca Ježišovho a Nepoškvrneného Srdca Panny Márie –, a preto mi bola voľba prímenia jasná.“ Dodáva, že v jeho farnosti Liptovské Sliače už existuje kostol s týmto názvom. ■

NA ZADNEJ STRANE OBALU

Štyri fotografie z klauzúrnej časti kláštora, pamiatka Dňa otvorených dverí: 1. Kapitulár – tu sa stretávajú mnísi na kapitulách, prednáškach o Regule a skúške spevu (na fotografii); 2. Rajská záhrada – od stredoveku majú kláštory svoju vnútornú záhradu, ktorá zaistuje ticho a vo svojom význame symbolicky odkazuje na pôvodné priateľstvo, ktoré spájalo človeka a celý stvorený svet s Bohom Stvoriteľom; 3. Chodba, z ktorej sa vstupuje do mníšskych ciel; 4. Rekreačná miestnosť – trikrát týždenne sa mnísi stretávajú na hodinu, aby posilňovali bratské a spoločenské vzťahy. Novici majú navyše dve vlastné rekreácie týždenne (na fotografii). ■

SAMPOR HOSTIL GENERÁLNU KAPITULU

Na sviatok Nanebovzatia Panny Márie 15. augusta sa skončila 16. generálna kapitula rehoľnej Spoločnosti sociálnych sestier. Od 1. augusta sestry z piatich krajín a dvoch kontinentov zasadali a radili sa v našom kláštore. Bola to skutočná organizačná a logistická výzva pre našu komunitu. Museli sme zabezpečiť pokojný život, modlitbu a pracovné podmienky pre 40 sestier, ktoré sa na stretnutí zúčastnili. Dokument a smery generálnej kapituly sú vytýčené na najbližších 6 rokov. Na záverečnej svätej om-

Na záverečnom stretnutí nová generálna predstavená ďakovala za dobrú skúsenosť sestier v Sampore.

ši, ktorú celebroval o. Vladimír, bola inaugurovaná novozvolená rada: M. Kóvári, generálna moderátorka, M. Andraščíková, A. Farmati a O. Fecske. Nová generálna rada odráža medzinárodnosť spoločnosti, keďže členky pochádzajú zo štyroch rôznych krajín. ■

DÁVALI A DOSTÁVALI – RADOSŤ

Začalo sa to v roku 2015, keď bolo rozhodnuté pripraviť životopisné predstavenie o Božom služobníkovi Jánovi Vojsašákovi. Vynikajúce recenzie povzbudili skupinu amatérskych hercov pod vedením Zuzany Demkovej, aby pokračovali v dobrodružstve s divadlom. 22. júla sa v Zákamennom na Orave konala premiéra klasickej veselohry „Kubo“. Dej, na ktorom vyrastali celé generácie Slovákov a Čechov, stále baví, ale zároveň hovorí pravdu o ľudskom živote. Ako sa herci zo Zákamenného vysporiadali s legendárnym divadelným a filmovým príbehom, sa môžete ešte stále osobne presvedčiť, a to 25. septembra v Námestove. Medzi hercov patrí miestny pán farár Cyril Hamrák (starosta Becel) a rodný brat nášho otca priora Milan Kasan (vdovec Lovecký). „Sme radi, že robíme našim divákom radosť, zvlášť po tomto smutnom čase pandémie. Sami prežívame veľké emócie, keď pripravujeme nové predstavenie. V marci sa uskutočnili prvé skúšky „Kuba“. Práca pod vedením našej vynikajúcej režisérky Zuzany nám zaberala mnoho hodín, ale stálo to za to. Okrem toho je našou silnou stránkou to, že si celý tím veľmi dobre rozumie a máme sa navzájom radi, čo je veľmi dôležité,“ uzatvára Milan Kasan. ■

Milan Kasan ako vdovec Lovecký i ďalší herci sa pasovali s postavami legendárnej veselohry „Kubo“.

JEDNOU VETOU

11. júla – slávil sme sviatok sv. Benedikta; prijali sme smutnú správu o smrti mamy o. Blažeja.

18. júla – o. Cyprián na Strednej odbornej škole, Pod Bánošom 80 v Banskej Bystrici absolvoval akreditovaný vzdelávací kurz „Začínajúci včelár“.

20. júla – Biskup Tomáš Galis, o. Vladimír a o. Igor navštívili sestry benediktínky v Horných Orešanoch.

24. júla – kláštor navštívili farníci z Čadce.

25. – 31. júla – duchovné cvičenia pre sestry premonštrátky vo Vrbovej viedol o. Vladimír.

5. augusta – o. Ján prednášal študentom zúčastňujúcich sa Letnej akadémie mladých 2021 v Košiciach na tému: „Otázka náboženskej slobody od J. H. Newmana po Druhý vatikánsky koncil“.

9. – 14. augusta – o. Vladimír viedol v Badíne duchovné cvičenia pre Spoločenstvo Fatima.

16. augusta – prvé práce na výmene dlažbových kociek na uličke vedúcej k starej kotolni.

17. augusta – o. Jozef viedol deň duchovnej obnovy pre benediktínske sestry v Horných Orešanoch.

19. – 20. augusta – rekreačný výlet novicov do Pustých sádov.

19. augusta – navštívili nás o. Maximilián P. Krenn a br. Naum T. Vraspír – benediktíni z českého Rajhradu.

20. augusta – navštívil nás biskup Andrej Imrich, emeritný biskup Spišskej diecézy; o. František a br. Marián sa zúčastnili púte k Svätyni Božieho milosrdenstva na hore Butkov.

21. augusta – otcovia Vladimír, Igor a Cyprián sa zúčastnili na pohrebe br. Floriána v poľskom Lubine.

8. septembra – o. Vladimír spovedal karmelitánky v Detve. ■

TAKÍ OBYČAJNÍ

O kláštornej kuchyni, rekonvalescencii a liečivej Horalke
hovorí Tomáš Galis, žilinský biskup.

O. Cyprián: Ako sa začalo Vaše priateľstvo so slovenskými benediktínmi?

Biskup Tomáš Galis: Aby som to dobre opísal, musím sa vrátiť do čias, keď som bol rektorom Kňazského seminára sv. Františka Xaverského v Badíne. V tom čase boli špirituálmi Vladimír a Damián a medzi študentmi boli Blažej a František. Takto sme sa spoznali a keď títo štyria postupne vstúpili na cestu mníšskeho povolania, sprevádzal som ich so záujmom a uznaním aj v ďalších fázach ich formovania.

To prináša vysvetlenie, prečo k nám prichádzate pravidelne ako hlavný celebrant na odpustovú slávnosť sv. Benedikta.

Toto pozvanie vždy prijímam s radosťou a skutočne sa stalo malou tradíciou, že sa pri tejto príležitosti stretávam s benediktínskou komunitou. Tak tomu bolo už v Bacúrove, a tak je to aj v Sompore. Veľmi si to vážim. Každý rok sa sem vraciam a vidím, ako veľmi Boh žehná tejto práci. Steny sú toho znakom, ale hovoria o niečom hlbšom. Na jednej strane o tom, čo sa deje medzi vami samporskými mníchmi, na druhej strane je to o tom, čo sa deje medzi vaším spoločenstvom a Bohom.

V poslednej dobe ste sa s nami spoznali ešte bližšie...

Počas môjho ťažkého obdobia ochorenia koronavírusom COVID-19 som bol po niekoľkých týždňoch boja s chorobou vyčerpaný fyzicky, duchovne aj duševne. Vtedy mi lekári v rámci zotavovania poradili, aby som zmenil prostredie. Ponúk bolo niekoľko, vrátane kúpeľov, ale nevedel som sa rozhodnúť pre pobyt v takom zariadení. Nakoniec začala dozrievať myšlienka, že by som mohol prísť do Sampora. A na začiatku stálo tričkom s logom vášho kláš-

tora. Jeden z mojich spolupracovníkov si všimol to logo a povedal: „A čo tak k benediktínom?“ Myslel som si, že by to bolo možné, že v kláštore nájdem potrebný pokoj.

Spomínam si, že sme sa pýtali, za akých podmienok chcete žiť v našej komunite.

Mal som na výber: buď si zorganizujem vlastný program, alebo sa zaradím do rytmu života kláštora. Okamžite som vedel, že nechcem nič špeciálne, že chcem žiť ako vy. A treba povedať, že to bolo skvelé rozhodnutie. Dnes viem, že to bolo najlepšie zotavenie, aké mohol Pán pre mňa pripraviť.

Videli sme, že zo dňa na deň sa vám vracia životná sila.

Bol to nový začiatok. Prišiel som akoby ochromený všetkým, čo som v chorobe zažil. Nemal som radosť zo života, dokonca som mal aj zvláštne predpísanú stravu (dva dlhé zoznamy diétnych odporúčaní: čo môžem a čo nemôžem jesť), hoci som nestratil čuch a chuť. Po desiatich dňoch pobytu, dobre si to pamätám, prišiel Ferko z nejakého pohrebu a ponúkol mi chvíľu na rozhovor pri čaji. Všimol si ma, keď som išiel okolo a modlil sa ruženec. Počasie bolo nevlúdne. Stretli sme sa v malom refektári. Okrem čaju vytiahol keksy, obyčajnú Horalku. A potom, počas tohto rozhovoru pri čaji a s Horalkou v ruke... pocítil som, ako sa mi vracia radosť zo života, radosť a chuť a ako sila naberá na obrátkach. Bol to prelom. Pomaly som začal jesť, čo som chcel a každým dňom som sa cítil lepšie a lepšie. Po troch dňoch som roztrhol diétna odporúčania. Bol to symbolický akt oslobodenia sa od následkov choroby.

To bolo na jar. Po slávnosti sv. Benedikta ste sa k nám znovu vrátili, tentoraz na týždeň.

Dostal som odporúčanie naučiť sa odpočívať a dištancovať od každodenných povinností a práce v diecéze, aby som získal silu účinnejšie slúžiť Cirkvi. Tak som sa k vám vrátil.

Ďakujem za vašu fotografiu pri čistení mrkvy – je to úžasný záber!

Presne tak! Nespomínal som, že benediktínska terapia spočíva tiež v manuálnej práci. Po odchode z nemocnice som bol veľmi slabý. Ferkova intuícia opäť nesklamala. Po nejakom čase mi navrhol, či by som mu mohol pomôcť s jednoduchou prácou. A tak to začalo... práca v kuchyni, práca vonku: v záhrade, upratovanie okolia. Lopata, vidly, hrable, fúrik. Sila sa vracala. Takže, keď vás tentoraz navštevujem, bratia moji, viem, aká je telesná práca hodnotná a liečivá a rád sa do nej zapojím.

Aké sú Vaše postrehy pri pohľade na život z kláštornej kuchyne?

Áno..., ste obyčajní muži... so všetkým, čo to v sebe zahrnuje, vrátane toho, že ako všetci ostatní túžite byť ocenení, povšimnutí. Máte svoje dobré aj zlé dni, môžete sa radovať i plakať, na nervy vám lezie čistenie malých cibúľ a starých zemiakov. Jedným slovom: nie ste ušetrení ničoho z toho, čím žijú obyčajní ľudia. Ale to je jedna strana mince. Pán o tom vie a berie to na vedomie. Aj to je cesta spásy. Ale to nie je všetko, pretože je tu aj to, čo je ľahké vidieť: vaše modlitby, spev, rozhovory a vyznania, služba hosťom. V tom všetkom patríte Kristovi. Čo to znamená? Ste jeho učeníci: v slabosti a sile, v talentoch, schopnostiach, ako aj v rozhodnutí obetovať sa, aby ste žili pre neho a s ním. ■

BOH VEDIE PRVÉ KROKY

Od samého začiatku sme mali istotu, že sme na správnom mieste.

Ktoré existujúce opátstvo v zahraničí bude otvorené pre založenie nového kláštora na Slovensku? Táto veľmi dôležitá otázka rozhodovala, ktorým smerom sa vydať pri realizácii mníšskeho povolania. Vtedy sme už boli spolu s o. Blažejom dvaja hľadajúci. Boli tu faktory, ktoré sme museli brať do úvahy. Medzi nimi: reč (nielen kvôli nám, ale aj kvôli novým záujemcom, ktorí by vstúpili do formácie), mentalita a životaschopné opátstvo, ktoré bude pripravené prijať kandidátov zo Slovenska.

Ani sme netušili, že Pán už všetko naplánoval. Po dôkladnom rozlišovaní sme sa rozhodli pre Poľsko, konkrétne pre benediktínsky kláštor

v Tynči – o. Blažej tam bol kedysi ako seminarista v rámci cirkevného umenia na exkurzii. Potrebovali sme adresu kláštora. Jeden poľský rehoľník pôsobiaci na Slovensku nám prisľúbil, že nám ju poskytne. Keďže to trvalo dosť dlho a čas „nás súril“, napísali sme list bez presnej adresy. Hovorili sme si, že ak Pán chce, list sa dostane k adresátovi, veď jemu nič nie je nemožné. Odpoveď nás prekvapila. Predovšetkým už tým, že vôbec prišla. Ale aj tým, že bola napísaná v češtine, takže zrazu sme mohli komunikovať bez tlmočníka. Písal nám vtedajší o. opát Adam Kozłowski, ktorý pred zvolením do úradu opáta pomáhal určitý čas pri obnovení mníšske-

O. Vladimír a o. Blažej sa pozerajú na kláštornú kroniku a spomínajú tyniecké zážitky.

ho života v Česku. Odtiaľ vedel pomerne dobre po česky.

Nové prekvapenie nás čakalo pri prvej návšteve Tynca. Dozvedeli sme sa, že na tamajší kláštor sa pred časom obrátil p. kardinál Ján Chryzostom Korec s prosbou o zriadenie mníšskej komunity v Nitrianskej diecéze, ktorú spravoval, a ktorá doslova dýcha benediktínskou tradíciou, vrátane patrónov diecézy sv. Andrejom – Svoradom a Beňadikom. Už vtedy sa tyniecké opátstvo začalo touto myšlienkou zaoberať, ale Pán mal svoje plány. Napriek tomu sa zachovali v archíve kláštora podmienky predložené o. opátom Adamom, o ktorých hlasovala kapitula tynieckých mníchov. Z nich vyplýva, že opátstvo v Tynci sa podujme na skúšobné založenie benediktínskej cely na Slovensku, ak bude dostatočné množstvo mníchov pochádzajúcich zo Slovenska. Preto je možné prijímať kandidátov zo Slovenska, ktorí sa síce sľubom stálosti stanú tynieckými mníchmi, ale budú môcť byť vyslaní na fundáciu na Slovensko. To len potvrdilo, že všetko má v rukách Pán.

Vstúpili sme do tohto Pánovho diela bez toho, žeby sme o niečom vedeli, ale hneď na začiatku sme mali istotu, že sme na správnom mieste. Víťala nás ústretovosť mníchov, ich prajnosť a ochota podieľať sa na tomto Božom diele.

Všetko sa ešte prehĺbilo, keď Tynec navštívil o. biskup Rudolf Baláž, ktorý chcel vedieť, kde mu to „utekajú“ jeho kňazi a čo ich vlastne k takémuto rozhodnutiu vedie. Vzájomný rozhovor biskupa s opátom začal otvárať cestu realizácie. O. biskup totiž povedal, že nás prepustí z diecézy a nekladie podmienky, že sa do nej musíme ako mnísi vrátiť, ale keby kláštor hľadal biskupa, ktorý rozumie mníšskemu životu a je ochotný pomôcť po každej stránke, môžeme sa na neho obrátiť. Po tejto návšteve, už o. opát so svojím spoločenstvom hovoril iba o tom, že ak sa niekedy bude fundácia realizovať, tak len v diecéze o. biskupa Rudolfa Baláža. On dokonca priniesol zo Svätej zeme relikvie sv. Benedikta, ktoré si vyžiadal z benediktínskeho opátstva Usnutia Panny Márie na hore Sion, kde bol vysvätiť za kňaza jedného bansko-bystrického kandidáta študujúceho v Jeruzaleme. Keď mi ich zveroval, povedal: „Môžeš ich zobrať so sebou do Poľska, ale viem, že sa raz vrátia na Slovensko.“

Dnes s úžasom obdivujem, ako toto všetko Pán naplánoval a usmernil naše kroky na svoje cesty. ■

o. Ján

BENEDIKTÍNSKE OPÁTSTVO NA SKALKE PRI TRENČÍNE

12. storočie – začiatok 16. storočia

Zrod benediktínskeho kláštora na Skalke pri Trenčíne sa viaže na pôsobenie svätých pustovníkov Andreja Svorada a Beňadika, ktorí podľa Maurovej legendy z roku 1064 žili na tomto mieste už v prvej polovici 11. storočia. V roku 1224 založil na Skalke benediktínske opátstvo nitriansky biskup Jakub. Predpokladá sa, že Skalka pod správou benediktínov predstavovala jedno z najstarších pútnických miest na Slovensku a v stredoveku bol tento kláštor dôležitým duchovným a vzdelanostným centrom Považia. Podobne ako v prípade ďalších benediktínskych kláštorov na našom území, k jeho zániku došlo počas zložitej spoločenskej a náboženskej situácie tureckých vojen a reformácie v prvej polovici 16. storočia.

O storočie neskôr nitriansky biskup Ján Püsky daroval pozostatky kláštora jezuitom, ktorí v rokoch 1664 – 1667 vybudovali na Skalke nový kláštor. Pôsobili tu do roku 1773, keď na základe zrušenia rehole jezuitov museli miesto opustiť. V období Prvej ČSR sa zásluhou nitrianskeho biskupa Karola Kmeťka na Skalke oživil púť k sv. Andrejovi Svoradovi a Beňadikovi, patrónom Nitrianskej diecézy. Duchovnú správu tohto miesta prevzala v tom období rehoľa redemptoristov.

Po útlme náboženského života v druhej polovici 20. storočia spôsobenom komunistickým režimom došlo k celkovej oprave a trenčianska Skalka dnes znovu predstavuje obľúbené pútnické miesto. ■

OLTÁR

Oltár je stredom vzdávania vďaky, ktoré sa uskutočňuje Eucharistiou.

V Starom zákone sa spomína oltár ako miesto bohoslužby od samého začiatku dejín izraelského národa. Stavanie oltárov na obetu Pánovi sprevádzalo životnú púť Abraháma i ostatných patriarchov. Mojžišov zákon ustanovil celú sústavu zvieracích obiet a ich vykonávanie zveril kňazom. Na židovskom území sa postupom času likvidovali početné oltáre na výšinách, pretože popri pravom kulte Boha Izraela sa množili prípady rozličných foriem modloslužby. Izraelská bohoslužba sa tak sústredila na jedno miesto a jeden kult na oltári v jeruzalemskom chráme.

Ježiš Kristus obetou svojho tela na kríži zavŕšil obety Starého zákona. „A keď vydal sám seba za našu spásu, bol zároveň kňazom, oltárom i obetným Baránkom,“ hovorí liturgia sv. omše vo veľkonočnej prefácii. Ľud kresťanskej viery stavia v kostoloch oltár nie pre krvavé obety zvierat, ale pre sprítomňovanie Kristovej vykupiteľskej obety vo svätej omši. Ježišova obeta seba samého za hriechy sveta má v našej viere ústredný význam; celý náš kresťanský život je pozvaním k oslave Boha účasťou na tejto obete. Preto patrí oltáru čestné miesto v kostole a úklonom pred ním vyjadrujeme úctu Ježišovej obete na

kríži, ktorú podstúpil z lásky k nám. Oltár nám pripomína to, čo je srdcom našej viery.

V umeleckom stvárnení oltára v našom chráme v Sompore je za pomoci sklenených prvkov symbolicky znázornená živá voda, ktorú Ezechiel v prorockom videní videl vyvierať spod chrámu z južnej strany oltára. Štyri symbolické prúdy vody sú odkazom na štyri toky riek, ktorá vytekala z rajskej záhrady v Edene. Tento dar živé vody možno chápať v kontexte Ježišových slov v Jánovom evanjeliu ako Kristovu milosť: „Ak je niekto smädný a verí vo mňa, nech príde ku mne a nech pije. Ako hovorí Písmo, z jeho vnútra potečú prúdy živé vody“ (Jn 7,37-38). Všetci sme pozvaní k tomu, aby sme sa stali Božím chrámom, aby sme na oltári svojho srdca Bohu z lásky obetovali svoj život.

Vhodné situovanie oltára v našom presbytériu uprostred chórových lavíc nám pripomína, že liturgia hodín, ktorú každodenne niekoľkokrát slávime, je predĺžením eucharistickej bohoslužby, našou „obetou chvály“ (porov. Ž 116,17), ktorou sa pripájame k modlitbe Cirkvi za spásu sveta. ■

br. Svorad Mária

MESIAC PO SMRTI

Nataša zasiala malé semienko do Sergejovho kamenného srdca.

Sergej Kurdakov, „Prenasledovateľ“ (orig. The Persecutor, v slovenskom vydaní pod titulom „Odpusť mi, Nataša“ alebo „Patrím k vám“) je kniha, ktorá nás vtiahne do strhujúceho deja životnej etapy tajného policajta KGB Sergeja Kurdakova (1. 3. 1951 – 1. 1. 1973). Príbeh, ktorý napísal, vovádza do smutnej reality prenasledovaných kresťanov v Sovietskom zväze. Hoci Sergej stihol knihu dopísať, jej vydania sa už nedožil. Príbeh bol publikovaný len necelý mesiac po jeho tragickej smrti.

Sergej ako dieťa býval postupne v troch siroťkoch. Z posledného siroťka ušiel a žil na ulici. Veľkým medzníkom v jeho živote bol máj 1969, kedy dostal, ešte len ako 18-ročný, ponuku stať sa veliteľom „špeciálnej jednotky“, ktorej cieľom bolo odhaľovať a zneškodňovať nepriateľov štátu, teda veriacich kresťanov.

Počas troch domových razíí „natrafil“ na plavovlasú a modrookú dievčinu menom Nataša. Sergeja neskutočne prekvapila jej viera a odvaha, aj napriek tomu, že pri prvých dvoch razíách bola zlyncovaná takmer do bezvedomia a pri tretej razíi len zázrakom unikla bitke. Takto mladá Nataša (nevedomky) zasiala malé semienko obrátenia do Sergejovho kamenného srdca, ktoré pomaly začalo klíčiť a rásť.

Práve pre ňu, ktorú už potom nikdy nestretol, sa rozhodol opustiť všetko, čo doteraz mal: kariéru i stíhanie nevinných. Definitívne sa rozhodol opustiť svoj starý život dňa 3. 9. 1971, keď vyskočil z vojenskej lode, kotviacej v zálive Tasu Sound pri ostrove Moresby, v súostroví kráľovnej Charlotty, neďaleko Vancouveru, do vôd Tichého oceánu. Po troch úmorných hodinách doplával ku kanadskému brehu. Novoobrátenec našiel cestu ku kresťanskej evanjelizáčnej organizácii Undegroud Evangelism, ktorá mu neskôr pomohla napísať knihu. Uveril v Boha a stal sa

kresťanským misionárom. Sergej Kurdakov zomrel v moteli v horách v Kalifornii na následky strelnej rany za záhadných okolností.

Kniha „Prenasledovateľ“ bola dlho považovaná za autentické svedectvo Sergeja Kurdakova. Pochybnosti o výpovediach v knihe vyvstali koncom 90. rokov 20. storočia, kedy sa kresťanská novinárka Carol Walker vybrala do Ruska, aby natočila reportáž o nebohom Kurdakovi. Navštívila jeho rodinu i príbuzných. Podľa ich slov mnohé skutočnosti v knihe boli len Sergejovou fantáziou.

Je možné, že isté „nepravdy“ opísané v knihe, boli zámerom autora, aby tak vytvoril emotívny, dobre predávajúci príbeh a aby tým získal azyl v Kanade. ■

Príbeh je ľahko „stráviteľný“ pre nenáročného čitateľa, ktorý si chce prečítať životnú drámu bývalého člena KGB vedúcej k obráteniu a viere. Jednotlivé udalosti sú živo opísané, niekedy sú však možno prehnané až mystické. Ťažko povedať, kedy dej rozpráva čistú pravdu a kedy ide o patetizmus alebo fikciu. V podstate však na tom až tak nezáleží. Boh dal Sergejovi milosť obrátenia. Spoznal Pravdu, nemohol mlčať, hovoril vlastným jazykom. Bol autor a zároveň hlavná postava knihy hrdinom? Môžeme o tom polemizovať. Faktom je, že bol jeden z tisícov detí s podobným osudom. No v niečom bol výnimočný. Vo svojom počiatočnom narcizme a cynizme, no predovšetkým v milosti, ktorú dostal. Svoj život nakoniec neodovzdal idej, ktorej žil, ale viere, proti ktorej tak dlho bojoval.

br. Svorad Mária

HODILA NÁVNADU

Manželský pár sa na svojej ceste života viery stretol s duchovným umením, ktoré má domov v Sampore.

Keď sa Michalovi zapáčila, nemal odvahu prihovoriť sa jej. Pomohol mu pohárik..., a tak začala láska, ktorá mala za následok manželstvo, deti – a hlbšiu vieru. Michal pozval Mariannu nielen do svojho života, ale aj do svojej rodiny. „Som veľmi vďačná, že sa to stalo, pretože vďaka tomu som si obnovila svoju vieru,“ hovorí Marianna. Na začiatku sa každý z nich snažil prehľbiť svoj osobný vzťah s Ježišom. Manželka v duchovnom živote však rýchle predbehla svojho muža. „Dobre viem, že na Michala nemožno tlačiť,“ hovorí s úsmevom jeho manželka. Nový rozmer viery sa však časom z Marianny preniesol aj na neho. Bola to začiatočná návada.

Dnes žijú predovšetkým Božím slovom. Je pre nich svetlom, čerpajú z neho silu, je to hlavný spôsob budovania vzťahu s Bohom a navzájom. Ale zapájajú sa aj do modlitbových skupín, zúčastňujú sa na pastoračných akciách, napr. oceňujú stretnutia so známym katolíckym evanjelizátorom z Indie o. Jamesom Maniakalom.

Nie je prekvapením, že keď sa stretli s ikonami Jaroslava Halma, obrazy ich výrazne oslovili. „Počas pandémie, keď boli kostoly zatvorené, začali sme sledovať televíziu LUX. Tak sme narazili na reláciu ‚Slovo v obraze‘ a hneď sme vedeli, že to je ono!“

Boh sa ich hlboko dotkol prostredníctvom Halmových ikon. Začali hľadať kontakt s umelcom. Dostali sa k nemu prostredníctvom sestier redemptoristiek z Kežmarku. „Strýko je ich kňazom, a tak sme sa stretli so sestrou Luciou, ktorej básne sú pripojené ku každej ikone.“

Vedeli, že chcú mať svoju rodinnú ikonu. Žiadali namaľovať Žalm 139. „Znie to prekvapivo: znázorniť žalm, ale v skutočnosti toto je význam ikon: farbami a štetcom, gestami a čiarami vyjadriť Božie slovo, dejiny spásy,“ vysvetľuje Marianna, pre ktorú sú žalmy jedným z obľúbených spôsobov modlitby, a zo všetkých 150 je jej Žalm 139 najbližším.

Je to pieseň dôvery. Boh je vždy s nami. Neopúšťa nás ani v najtemnejších nociach nášho života. Je prítomný v najťažších chvíľach nášho života. Aj v našej smrti. „Preto si môžeme byť istí: nikdy nezostaneme sami. Božia добрota je vždy s nami,“ vysvetľuje Marianna.

„Sme počatí v Kristovi, On je stredobodom nášho života až do smrti,“ dodáva Michal.

V ich byte je vedľa ikony socha Panny Márie..., ale toto je už iný príbeh, o ktorom sa možno podelia nabadúce. ■

PROSIL SOM A NEDOSTAL

o. Jakub

Keď to učeníci počuli, padli na tvár a veľmi sa báli (Mt 17,6 – evanjelium na sviatok Premenenia Pána 2021)

Keď Ježiš odhaľuje na hore pred učeníkmi svoje božstvo, ich prvou reakciou je...

strach. Nemal by to byť namiesto strachu úžas a nadšenie? Veď Pán je milostivý a láskavý, zhovievavý, veľmi milosrdný a verný, tak prečo budí v učeníkoch strach?

Priznám sa, že tento strach je mi blízky. Často som Boha o niečo prosil a mnohokrát som to nedostal. Pýtal som sa, prečo pôsobí vo svete tak, a nie inak – a takisto som často nenašiel odpoveď. Pýtal som sa teda: „Bože, aký si to Boh, že neodpovedáš na moje prosby a často vôbec nechápem tvoje konanie?“

Napokon mi niekto túto vec veľmi jednoducho vysvetlil: „Veď on je BOH – čiže niekto väčší ako človek. Keď ho prosíš, aby ti pomohol vyriešiť veci, ktoré nevládzeš vyriešiť sám, prečo očakávaš od neho, že bude tak obmedzený ako si ty? Ak celé konanie Boha dokážeš dokonale pochopiť, už to nie je Boh, pravda?“

Teda, keď stretávam Boha, mám v sebe strach. Nepoznám ho. Neviem predvídať, čo urobí, nemám nad ním žiadnu kontrolu. On je naozaj VÄČŠÍ. Tento strach mi však neprekáža v stretnutí s ním. Ba dokonca tento strach patrí k vzťahu s ním: ...aby mal mních neustále pred očami bázeň Božiu – takto začína cesta k Bohu v našej Regule (RB 7,10). A žalmista hovorí: „Počiatok múdrosti je bázeň pred Pánom“ (Ž 111,10). ■

(BOŽIA) LÁSKA IDE CEZ ŽALÚDOK

o. Ján

Náplňou manuálnej práce mníchov v našom kláštore sú rôzne činnosti ako upratovanie, práca na poli, chov oviec, zajacov a hydiny, kosenie lúk... Zvláštne postavenie medzi nimi má varenie. Kuchyňa sa dá považovať za srdce každej domácnosti. Teplo sporáka, na ktorom sa varí chutný obed či večera, je účinným znamením rodičovskej lásky, ktorá stmeluje rodinu. Istá známa z východného Slovenska mi rozprávala, že kedykoľvek ju navštívila jej mama, vždy najprv zamierila do kuchyne a s výčitkou v hlase sa spýtala: „Dziefka, jak to, že maš žimny šparhet (studený sporák)?“ Inak to nie je ani v mníšskej rodine. Aj v kláštore je kuchyňa tým stredom spoločenstva, v ktorom sa hmatateľným spôsobom prejavuje služba blížnemu.

Sv. Benedikt v zhode s tým píše: „Bratia nech si navzájom slúžia a nikto nech nie je vylúčený zo služby v kuchyni, iba ak pre chorobu alebo preto, že by bol zamestnaný niečím veľmi užitočným, pretože tu sa získava väčšia odmena a láska“ (RB 35).

točným, pretože tu sa získava väčšia odmena a láska“ (RB 35).

V našom spoločenstve sa týždenná služba v kuchyni považuje za jednu z najnamáhavejších. Väčšinu dní treba variť pre tridsať-štyridsať osôb (osemnásť mníchov a podobný počet hostí).

Často sa nám od hostí dostáva povzbudenie, aby sme naše recepty vydali v kuchárskej knihe. Mám radosť, keď našim hosťom u nás chutí. Avšak dôležitejšie ako pochvala je pre mňa to, keď aj prostredníctvom pokrmu naši hostia cítia, že ich chceme prijímať a slúžiť im ako samému Kristovi. Aby aj „cez žalúdok“ vnímali Božiu lásku. Veľmi ma preto potešili slová vďaky a uznania, ktoré nám toto leto v našej jedálni adresovala generálna predstavená sociálnych sestier Magdolna Kővári: „Cítili sme sa tu obklopené láskou.“ ■

Sv. Benedikt v zhode s tým píše: „Bratia nech si navzájom slúžia a nikto nech nie je vylúčený zo služby v kuchyni, iba ak pre chorobu alebo preto, že by bol zamestnaný niečím veľmi užitočným, pretože tu sa získava väčšia odmena a láska“ (RB 35).

CESTA NA VÝCHOD

Jeden navštívil bývalé pohraničie, druhý dýchal atmosféru svojho románu, tretí poznával krajinu svojich koreňov – všetci traja sa zúčastnili večných sľubov v novom benediktínskom kláštore.

Sampor – Tyniec – 22. júla

Poobede sme vyrazili na cestu: Svorad Mária, Ján a Cyprián. Zastávka v Tynci vždy znamená návrat domov. Tu sú korene našej komunity, nášho ducha a nášho mníšstva. Pokojná cesta, na hranici žiadne problémy. Brat Lukasz nás víta. Je to ten istý brat, ktorý prišiel v roku 2003 s prvými slovenskými benediktínmi do Bacúrova a pomáhal pri založení nášho spoločenstva. Stará sa o nás nie preto, že je prefektom Domu hostí, ale preto, že je našim priateľom. Cítíme sa očakávaní a prijatí. Brat Svorad je rád, že môže zostať v miestnosti pomenovanej po svojom patrónovi.

Tyniec – Ľvov – 23. júla

Ranná modlitba v kostole, svätá omša, raňajky a pokračujeme v ceste. Kým sa však vydáme správnym smerom, navštívime Svätýňu sv. Jána Pavla II. – zajtra sa v Ľvove stretneme s jeho niekdajším tajomníkom! Obdivujeme vznesenosť kostola, obrovské mozaiky Marka Rupnika, ale na dlhší čas sa zastavujeme pri zvláštnej relikvii: reverende, ktorú mal pápež 13. mája 1980 pri pokuse o atentát na neho.

Po diaľnici sa rýchlo dostávame na poľsko-ukrajinskú hranicu, ale aj na hranicu Európskej únie. Dlhý rad áut sľubuje hodiny čakania na

hraničnom priechode. Dúfame, že máme so sebou všetky potrebné dokumenty: cestovný pas, COVID-pas a notársky overené povolenie používať auto, ktorým cestujeme. Chvilka nervov. Colník nás karhá, že dokumenty od notára nie sú preložené do ukrajínčiny... Ruština a angličtina nestačia. Po dva a pol hodine na hraničiach vstupujeme na Ukrajinu. A okamžite strácame ďalšiu hodinu..., pretože meníme časové pásmo.

Kláštor sv. Jozefa nás prekvapuje svojou polohou. Toto je nová fundácia. Benediktínky zo Žytomiera prijali ponuku arcibiskupa Mieczysława Mokrzyckého a od 19. marca žijú v kláštore, ktorý je postavený hneď vedľa rýchlostnej cesty na okraji Ľvova.

Duchovnú starostlivosť o sestry vykonávajú štyria benediktíni z Poľska: otcovia Maksymilian a Leopold (pôvodom z Ukrajiny) a bratia Borys a Efrém. Nájdeme ich pri večeri. Počúvame ich príbehy o začiatkoch komunity v Ľvove. Začínáme pozorovať život malej komunity a vnímame v nej atmosféru nádeje, radosti a zápalu.

Ľvov – sobota 24. júla

Od rána sa zoznamujeme s ďalšími hosťami sestry Márie Ľudmily Kucharikovej, prišli sme na jej večné sľuby cestujúc 560 km. Ale nie sme z najvzdialenejšieho kúta sveta... Ešte väčšiu vzdialenosť prekonal br. Izaak, prior z poľského Lubina, je tu hosť z Talianska, nehovoriac o opátovi Marionovi z Opátstva sv. Martina v americkom štáte Washington.

Slávnostná omša. Bývalý sekretár sv. Jána Pavla II. arcibiskup Mokrzycki v homílii pripomína znak oddanosti Bohu, dôveru v jeho ochranu, ale aj odvahu ľudí, ktorí nechávajú bežný život, aby riskovali svoje životy pre nebeské kráľovstvo. Sestra Maria je tichá a veľmi radostná. Veľký kláštorňý kostol je plný

priateľov a miestnych veriacich. A hoci je liturgia v ukrajinčine, k modlitbe sa ľahko pripájame. Pomáha tomu krásny spev sestier, milý a priateľský arcibiskup a krása nového chrámu.

Po omši je čas na agapé. Všetci sa stretávame v kláštornej chodbe a jeme obrovskú tortu, ktorú pre nás všetkých upiekli benediktinky.

Ľvov – nedeľa 25. júla

Nadia – naša sprievodkyňa po Ľvove s láskou rozpráva komplikovaný príbeh mesta. Hovorí o svojom Ľvove, aj keď je Ukrajinka. Za svoje uznáva však aj 500 rokov histórie mesta v rámci hraníc Poľského kráľovstva. Staré námestie, ktoré navštevujeme, je príbehom o Poliakoch, Ukrajincoch, Židoch a Arménoch, ktorí vytvorili jedinečnú atmosféru hlavného mesta poľskej Haliče.

Ľvov – Budimír – 26. júla

Dlhý deň plný sentimentálneho cestovania. Najprv navštívime dedinku Murovane, kde Janko pozerá na zrúcaninu hradu, v ktorom sa odohráva niekoľko epizód historického románu o sv. košických mučeníkoch, na ktorom už roky s vášňou pracuje. Tu stretávame pani Irenu,

ktorá je miestnou znalkyňou zaujímavej histórie obce a kaštieľa.

Ďalšou zastávkou sú Malé a Veľké Berezno na Zakarpatí. Tu siahajú korene rodiny Svorada. Odtiaľto jeho pradedo odišiel na Slovensko. Brat Svorad na miestnom cintoríne objavil hroby niekoľkých ľudí s priezviskom Tirpák.

Predtým ako prekročíme hranicu, stúpame k zrúcanine hradu Nevické. Je to ďalšie miesto spojené s dejom Jankovho románu. Janko neskrýva emócie.

Už sme blízko hraníc. Na hraničnom priecho-
de vo Vyšnom Nemeckom je pred nami len niekoľko áut, a napriek tomu strácame pri kontrole slovenských colníkov pol druhu hodiny. Keď prídeme k Jankovmu rodičovskému domu v Budimíre, sme radi, že nás čaká mamkino láskavé srdce. Nikto nám nedokáže osladiť útrapy našej cesty lepšie.

Budimír – Sampor – 27. júla

Predtým ako sa vydáme na posledný úsek cesty, poteší nás malý koncert v podaní Dorotky, Mareka a Janka. Potom už len návšteva srdečných redemptoristiek v Kežmarku (nádherné večery za sprievodu citary) a po dvoch hodinách sa konečne vybaľujeme doma. Zažili sme veľa emócií, dojmov a ľudskej dobroty. Ďakujeme Bohu za tento dar a rýchlo vstupujeme do pokojného rytmu mníšskeho každodenného života – do bezpečia v rytme modlitby, práce a bratstva. ■

PRIJÍMAJÚCI OTEC

Boh môže dať vyklíčiť kvetom aj medzi skalami.

Biskup Tomáš Galis dlhé roky predsedá odpustovej slávnosti sv. Benedikta v Sampore. Tento rok na začiatku kázne hovoril hlavný celebrant o veľkej dôstojnosti, ktorá sa dostáva hosťom medzi múrmi kláštora. „Prišli sme do Sampora ako pútnici, ako hostia. Svätý Benedikt v Regule stanovil, že všetci hostia, ktorí prichádzajú do kláštora, majú byť prijatí, ako Kristus, čo sa dokonca prejavuje gestom poklony a tiež, že o chudobných a pútnikov má byť postarané s najväčšou pozornosťou a úslužnosťou, pripomenul asi dvesto účastníkom slávnosti.

Po tomto úvode sa otec biskup vyjadril k evanjeliovej stati o celibáte pre nebeské kráľovstvo (Mt 19,27-29). „Svätý Benedikt opustil domov i dedičstvo, túžil sa páčiť iba Bohu, našiel si miesto na svätý život. A býval celkom sám pred pohľadom Najvyššieho. Utiahal sa teda v múdrej nevedomosti a rozumnej neučenosti,“ poznamenal a dodal: „Pravdepodobne aj preto sú benediktínske kláštory a komunity stále vyhľadávané. Tu sa akoby v skrytosti odvažujeme cvičiť, trénovať nové vzťahy na všetkých

úrovniah pre Ježiša, pre jeho meno, pre neho samého.“

V druhej časti homílie otec biskup upozornil prítomných na osobu sv. Jozefa ako prijímajúceho otca. „Prvé, čo si máme všimnúť a uvedomiť si, je to, že život, ktorý nám Jozef naznačuje, nie je cestou ukazovania a vysvetľovania, ale cestou prijímania. Iba počnúc týmto prijatím seba samého, týmto zmierením sa so svojimi nedostatkami, začíname vidieť príbeh nášho života a jeho hlbší zmysel.“

Potom nás kazateľ povzbudzoval: „Život každého z nás sa môže zázračne znovuzrodiť, ak nájdeme odvahu žiť podľa toho, čo nám ukazuje evanjelium. A nezáleží na tom, či sa teraz zdá, že všetko ide zlým smerom a že niektoré veci už nemožno napraviť. Boh môže dať vyklíčiť kvetom aj medzi skalami.“

Podľa biskupa Tomáša je Jozef tiež mužom, ktorý všetko podriadil zákonu lásky. Najlepšie to vidieť na jeho vzťahu k Márii. Čo to znamená pre súčasných veriacich? „V našom živote sa mnohokrát stanú veci, ktorých význam nechápeme. Našou prvou reakciou je často sklamanie a vzbura. Jozef necháva bokom svoje vlastné myšlienky, aby prijal sled udalostí a hoci sa mu zdajú tajomné, prijme ich, preberie za ne zodpovednosť a urobí ich súčasťou vlastného príbehu.“

Otec biskup napokon poukázal aj na zdroj sily v prijatí života a na to, čo nám Boh dáva, k čomu nás volá, čo od nás očakáva.

Ako obvykle, po sv. omši sa všetci účastníci modlitby mohli zúčastniť agapé. Ako má biskup Tomáš vo zvyku, po odchode všetkých hostí sa stretol s mníchmi v kláštornej rekreačnej miestnosti. ■

Na stretnutí po obede s mníchmi nemohol chýbať biskupov obľúbený červený melón.

DUCHOVNÉ UMENIE

Slovenských benediktínov navštívil olomoucký arcibiskup Jan Graubner. Príležitosťou bola odpustová slávnosť Premenenia Pána, ktorej predsedal ako hlavný celebrant.

Niekoľko hodín po stretnutí s mníchmi napísal moravský metropolita list, v ktorom sa podelil o svoje dojmy z návštevy v Sampore. Prinášame vám z neho niekoľko úryvkov:

„Po návšteve niekoľika klášterů v poslední době ve mně zůstala jakási tíseň spojená s obavou do budoucna. U vás jsem viděl úspěšnou snahu o duchovní hloubku a pravdivost, které vyzařují duchovní radost a pokoj. Mám radost, že Pán živě přítomný mezi vámi přitahuje nové členy komunity i široký kruh přátel, kteří chodí do vašeho společenství duchovně načerpat pro svůj život.“

Ku kniže „Slovo v obraze“ Jozefa Halma, o. Jozefa Brodňanského a s. Lucie Česákové otec arcibiskup napísal:

„Sám nemám malířské nadání, ale jako biskup se už dlouho trápím problémem vyprázdněného umění, zvláště duchovního, když máme vyzdobit nový kostel. Zdá se, že dnešní malíři z bezradnosti utíkají do abstrakce a vyjadřují hlavně své nitro, které však není proměněné přítomností Boha, a chybí poselství. Proto se nakonec do kostela přinese nějaké historické dílo či jeho kopie. Živé duchovní komunity vyrostlé z charismatické obnovy se často obracejí k vý-

chodním ikonám, které však přes svou vysokou hodnotu jsou západní kultuře trochu cizí.

Velmi mě potěšily vaše ikony, k nimž mám díky vašemu velkému daru možnost se vracet v nádherné knize. Jsou to pravé ikony, i když ne opisované, ale nově psané autory se západním viděním. Těším se, že otevře další dveře autentického duchovního umění, které ovlivní budoucí vývoj církevního umění.

Nevím, jestli si nedovoluji příliš, ale rád bych někdy viděl výstavu vašich ikon (i s texty) v našem Arcidiecézním muzeu, které spravuje bohaté sbírky klasického církevního umění, aby pomohla dalším lidem otevřít cestu k duchovnímu vidění.“ ■

Arcibiskup si našiel čas aj na rozhovor s účastníkmi odpustovej slávnosti.

KÚSOK SL'UBU

Putovanie mi okrem duchovného úžitku dalo aj príležitosť
poznávať krásy Turca a našu benediktínsku minulosť.

Pred desiatimi rokmi, koncom leta 2011, som s rodičmi navštívil baziliku vo Velehrade na Morave. Bol som vtedy druhý rok doktorandom teológie na Katolíckej univerzite v americkom Washingtone a začínal som písať doktorskú prácu. Pri modlitbe v bočnej kaplnke baziliky zasvätenej Panne Márii – Matke kresťanskej jednoty som vo svojom srdci Panne Márii prisľúbil, že ak mi pomôže dokončiť doktorát, poputujem na toto miesto pešo z môjho domova na východe Slovenska.

Dokončiť doktorát

mi nakoniec trvalo vyše piatich rokov. Medzi tým sa toho v mojom živote udialo veľa: štúdiá som prerušil na dva roky pre ťažkú chorobu a smrť otca; za ten čas som pôsobil ako kaplán v Košiciach. Potom ma arcibiskup Bernard Bober na moju žiadosť uvoľnil z diecéznej služby, aby som mohol vstúpiť k benediktínom a tí mi veľkodušne dopriali potrebný čas na zavŕšenie štúdia v USA. V Sampore som nezabudol na svoj sľub Panne Márii.

Celková dĺžka trasy z Budimíra do Velehradu má necelých 400 kilometrov. Prejsť túto trasu pešo naraz by si žiadalo putovať v časovom rozsahu zhruba troch týždňov. Vzhľadom na obmedzenú kapacitu voľných dní, ktoré mám v kláštore k dispozícii, konám púť po etapách. V tohtoročnej tretej etape som si dal za cieľ prejsť v priebehu štyroch dní necelých sto kilometrov zo Starých Hôr do Trenčianskych Teplíc s nádejou, že svoju púť zavŕším návštevou blízkej svätyne našich benediktínskych svätcov Andreja Svorada a Beňadika na Skalke pri Trenčíne.

V piatok 20. augusta

ráno som putovanie začal sv. omšou na pútnickom mieste zasvätenom Panne Márii na starohorskej Studničke. V liturgickom kalendári sa v ten deň slávi spomienka veľkej mníšskej postavy a zároveň horlivého ctiteľa Panny Márie sv. Bernarda z Clairvaux. Modlil som sa, aby mi na jeho príhovor putovanie prinieslo väčšiu lásku a úctu k Ježišovej Matke. Prvý deň cesty som absolvoval v spoločnosti Dominiky a Katky, učiteliek na Základnej cirkevnej školy Štefana Moysesa v Banskej Bystrici. Zo Starých Hôr sme sa po zelenej turistickej značke vydali na vrch Japeň. Cesta sa začínala peknou, no zanedbanou krížovou cestou s opustenou kaplnkou na kalvárii. Zelenú značku sme čoskoro stratili a, ako sme zistili neskôr, kráčali sme niekoľko kilometrov lesnou cestou, ktorá končila pri strmej stráni. S veľkým úsilím sme sa vydriapali po stráni a po chvíli objavili turistickú trasu vyznačenú zelenou farbou, ktorá nás bezpečne priviedla na vrchol fatranskej hory Japeň v nadmorskej výške 1154 metrov. Ponúka sa odtiaľ krásny výhľad na dlhý hrebeň vrchu Krížna a Tureckú dolinu. Potom sme cez Zadný Japeň zišli do Dolného Harmanca a po žltej turistickej značke kráčali až za horský prechod Šturec k horskému hotelu Bartoška.

Nasledujúci deň

v sobotu 21. augusta som už putoval sám s plným batohom cez Turiec. Zišiel som cez Čremošné do obce Dolná Štubňa na južnom okraji Turčianskych Teplíc. Odtiaľ som celý zvyšok dňa putoval po asfaltových cestách. Počasie bolo ideálne, napoly oblačné s teplotou zhruba 23 stupňov. Kráčal som cez rybníky Požehy do dediny Dubové. Po obednej prestávke som pokračoval do dediny Budiš, kde sa nachádza známy prameň minerálnej vody. Cestou som sa

napil (železitej) minerálnej vody z prameňa v Dubovom i (síranovej) minerálky z prameňa v Budiši, o ktorom som sa na wikipédii dočítal, že ho v roku 1573 objavil prírodovedec a benediktínsky mních Mikuláš Pavol Brikcius. Cez deň sa mi naskytlo veľa možností obdivovať krásnu prírodu Turca, odmodlil som sa tri ružence a rozjímal o svojom živote. V celi druhého dňa putovania, ktorým bola obec Jasenovo, som sa cítil fyzicky úplne vyčerpaný. Vyzdvihli ma tu autom rehoľné sestry sv. Vincenta de Paul z komunity v neďalekom Nitrianskom Pravne. V kaplnke sestier som odsľúžil sv. omšu v ten večer i nasledujúce nedeľné ráno.

Dobré sestry

ma v nedeľu po sv. omši odviezli nazad do Jasenova a ja som sa v tretí deň putovania vydal po turistických chodníkoch smerom na západ. Prvou zastávkou bol vrch Vyšehrad (829 m. n. m.). Asi dvesto metrov od vrcholu kopca sa nachádza archeologické nálezisko románskeho kostola z dvanásteho storočia. Nedávny výskum priniesol hypotézu, že ide o kostol dosiaľ neznámeho benediktínskeho kláštora, o ktorom sa nezachovali správy v žiadnych dostupných historických prameňoch. Moja cesta pokračovala cez Nitrianske Pravno a potom stúpala do cieľa

v obci Chvojnice na úpäť Strážovských vrchov. Za Nitrianskym Pravnom som sa rozhodol zísť na poľnú cestu, ktorá viedla popri asfaltovej dráhe. V domnení, že idem správnym smerom, som poblúdil v lese, kde som navyše na dlhší čas stratil telefónny signál. Zvečerievalo sa a ja som už začínal pociťovať obavy, či nebudem musieť nocovať niekde v hore. Zrazu som však uprostred lesa natrafil na hĺby kamenia. Zbadal som tabuľu, na ktorej som sa dočítal, že sa nachádzam uprostred „kamenného mora,“ pozostatku jedného z najväčších ryžovísk zlata na našom území. Ešte stále bez pomoci mobilného signálu som sa náučným chodníkom dostal von z lesa a vyšiel pri obci Malinová, asi tri kilometre na juh od môjho pôvodného smeru. Odtiaľ som sa však už bez ujmy dostal poľnou cestou popri lese do Chvojnice, kde ma tak ako predošlý večer vyzdvihli autom láskavé sestry Vincentky z Nitrianskeho Pravna.

V noci z nedele na pondelok

23. augusta, ktorý mal byť posledným dňom môjho putovania, husto pršalo. Predpoveď počasía hlásila dažď prevažnú väčšinu dňa. Musel som sa vzdať posledného úseku cesty cez Strážovské vrchy do Valaskej Belej a potom čím bližšie k Trenčianskym Tepliciám. Namiesto toho som si v rievdzi kúpil lístok na vlak do Vrútok, kde som presadol na rýchlik do Trenčína. Odtiaľ som sa vybral autobusom na Skalku pri Trenčíne, pútnické miesto k pamiatke sv. Andreja Svorada a Benedikta. Hoci sa moje mníšske povolanie začalo rodiť v kláštore benediktínov so slovenskými koreňmi zasvätenom Andrejovi Svoradovi v americkom Clevelande, musím s hanbou priznať, že som Skalku navštívil prvýkrát v živote. Blízko svätyne na Skalke sa nachádza historický objekt jezuitskeho kláštora, ktorý vyrástol v 17. storočí na ruinách stredovekého benediktínskeho opátstva. Dnes sa na tomto mieste nachádza múzeum (do ktorého som sa nedostal, pretože v pondelok sú múzeá zatvorené). Vrátil som sa do kostola, kde som sa osamote pomodlil a zaspieval náš starobylý hymnus „Bogorodica“. Večer som sa vlakom vrátil do Banskej Bystrice a odtiaľ domov do kláštora.

Do Velehradu mi stále zostáva prejsť ešte posledných sto kilometrov. Verím, že Božia prozreteľnosť mi v budúcnosti dopraje možnosť dokončiť moju púť a z vďačnosti k Panne Márii naplniť sľub, ktorý som jej dal. ■

PRÍRODNE PREKVAPENIA

Ďakujeme všetkým vám, ktorí nám v rozličnou formou pomoci umožňujete rozvíjať náš spôsob života – Pán Boh zaplať!

Pole, záhrada, hospodárstvo – to sú oblasti, v ktorých sa len zriedka podarí spraviť všetko tak, ako si človek naplánoval. I teraz sa mnohé veci na našom poli a hospodárstve vyvinuli inak, ako som očakával ja alebo spolubratia. Napríklad som nečakal také pekné zemiaky, ktoré sa ešte v auguste zelenali a niektoré aj kvitli. Takisto som neveril, že ešte v tom roku zasejem niečo pre včely – a podarilo sa: celý kus poľa, na ktorom bol cesnak a cibuľa, je obsiaty facéliou, ktorá – ako mám nádej – bude dlho kvitnúť a zároveň pomôže zlepšiť kvalitu pôdy. Nečakal som, že tak pekne vyrastú cukety: na našom políčku vyzerajú ako hora! No a úplným prekvapením pre mňa je asi pätnásť slnečníc vznášajúcich sa nad zelerom a cviklou už skoro na dva metre, z ktorých som ani jednu nevysial!

Pre vás, ktorí nás pravidelne navštevujete, zase bude asi prekvapením zoraná časť lúky medzi políčkom a pustovňou. Áno, je to novinka. Na jeseň tam budeme sadiť cesnak a cibuľu a na

budúci rok opäť niečo pre včely, pretože naozaj v okolí kláštora niet pre nich veľa pôžitku. Keď už sme pri včielkach: v lete sa nám podarilo vytočiť niekoľko kilogramov medu! To je tiež prekvapenie, ktoré zrejme vyplýva z toho, že o. Cyprián nedávno skončil prvý stupeň včelárskej školy a je diplomovaným včelárom.

Čo sa týka zvierat, myslím, že sme všetci očakávali, že budeme mať viacje husat. To však neprekáža, máme asi stovku kurčiat, ktoré behajú po celom dvore a krmia sa takým tempom, že im nestíhame dopĺňať potravu. Dokáže to jedine o. Blažej, ale on má na to svoje tajomné spôsoby... Teším sa, že čínske kačky už odchovávajú druhú generáciu malých káčat.

Urobilo sa tiež veľa nenápadnej práce: jarok pri hospodárstve sme zasypali hlinou a vyrovnali zem nad tzv. bunkrom pri hlavnej bráne kláštora. Týmto prácam sa už od minulej jesene venuje o. Ferko. ■

Cibuľa tento rok krásne narástla.

VIAC NEŽ LUNÍK IX

o. Igor

Náš brat z Poľska tvrdí, že titulky novín v jeho rodnej krajine ako: „Pápež František navštívi najväčšie slumy v Európe,“ alebo „Pápež s Rómami na ‚periférii‘“ – sú typické pre správy

o Františkovej návšteve Slovenska. Myslím, že to tak bude nielen u našich severných susedov.

Nie je to prvýkrát, čo sa pápež stretáva s marginalizovanými skupinami v spoločnosti. Je to pre neho charakteristické. Určite poslúži na dobré, keď sa počas pápežovej návštevy dostane slovenskej rómskej menšine pozornosti a ocenenia.

Uvažujem však, či sa bude viac hovoriť aj o niečom inom, ako je téma Rómovia, slumy, periféria. Obávam sa, že to nie je isté.

Je to spôsobené stratégiou sekulárnych médií: šok, provokácia, vyrušovanie. A tiež, súčasné médiá sa nemôžu pozeráť hlbšie a širšie a neanalyzujú – pretože na to nemajú čas. Dôležité je „prekliknutie“. Pre takéto médiá nie sú „obyčajné“ položky v programe pápežskej púte zaujímavou témou.

Útechou sú katolícke médiá. Oplatí sa po nich siahnuť práve preto, aby nám po tejto historickej návšteve zostalo viac než len povrchné dojmy a exotické zážitky.

Pápež prináša posolstvo všetkým Slovákom. Ukazuje smer – nie na okamih, ale na roky dopredu! Chce nám pomôcť, aby sme evanjelium žili plnšie; chce, aby sme sa viac otvorili Duchu Svätému, bojovali za hlbší vzťah s Pánom a hľadeli s nádejou na deň, keď vstúpime do Otcovho domu. ■

ŠKOLA ŠTEKANIA A BUČANIA

o. Cyprián

Pred rokom si mnoho ľudí spájalo Sampor s pekným spevom mníchov a melodickým hlasom ovečiek na okolitých lúkach. Bola to čarovná atmosféra plná estetických dojmov. Dnes je to zložitejšie.

Mnísi – tí, pravda, spievajú stále celkom dobre, ale... namiesto oviec počujeme bučanie kráv a štekanie psa.

Kravy. V mníšskej tradícii je meditatívna modlitba spojená s prežúvaním tak, ako žuje krava. Doslova. Dávni mnísi učili, že sa nestačí „najeť Božieho slova,“ ako sa krava nažerie trávy. Aby sme asimilovali Božie slovo, treba ho „žuť“. Vďaka tomuto prežúvaniu je slovo stráviteľné. Slovo sa stáva súčasťou nášho bytia. Monologická meditácia, to znamená modlitba jedným slovom alebo jednou vetou, je veľká mníšska tradícia, ktorá sa pestuje aj v našom kláštore. Výkrik Bartimeja: „Ježišu, Syn Dávidov,

zmiluj sa nado mnou!“ – je klasická veta modlitby, ktorá sa opakuje počas meditácie, aby sme stáli v prítomnosti Boha, aby v nás prebýval jeho pokoj.

Pes. V časoch Ježiša neboli na Blízkom východe psy, často túlavé a agresívne, dobre prijímané – len o niečo lepšie ako svine. Psy boli porovnávané s pohanmi považovanými za nečistých. Vie to medzi ostatnými aj evanjeliová Kanaánčanka (Mt 15,22), ktorá však veľmi miluje svoju dcéru, preto... verí v Ježiša, vytrvalo prosí a je pokorná. Kanaánčanku si spájam s naším psom Čirom. Mal to byť nádherný vlčiak, ale je len kríženec, ktorého tak často počujeme štekať, dokonca aj v našom kostole. Treba však povedať, že bratia sú spokojní s tým, ako veľmi je Čiro oddaný svojim pánom; je to pes, ktorého zriedka unaví štekať – bohužiaľ.

U nás v Sampore teda odteraz platí: bučanie kráv je pozvánkou na meditáciu a štekot psa na vieru, vytrvalosť a pokoru. ■

OBJATIE

Týmto slovom Mária a Daniel Volkovci uvažujú o našom spoločnom stretnutí.

Prvého septembra privítali bratov benediktínov a členov oblátskej rodiny vo svojom dome v Zálesí pri Bratislave. Obláti sa raz ročne stretávajú mimo kláštora. Všetci tí, ktorí sa môžu stretnutia zúčastniť, majú príležitosť prežívať bratstvo a pohostinnosť v dome niektorého z oblátov. Zakaždým sú pozvaní aj mnísi. Spoločná liturgická modlitba (svätá omša a modlitba breviára), rozhovory a radosť ponúkajú priestor pre nové impulzy, vzájomné otváranie sa a utváranie hlbších vzťahov. Tak to bolo aj tentokrát. ■

Silné gesto na privítanie – hostiteľa, ako to odporúča Regula sv. Benedikta, symbolicky umyli nohy svojim hosťom.

Otec Ján sa v dome Márie a Daniela podelil o bohatý repertoár piesní, nielen náboženských.

Tichá hrdinka stretnutia: fenka Sweety bola maskotom nielen pre svoju milovanú domácu pani, ale pre všetkých zhromaždených.

Chvilka radosti (obzvlášť pre pozorovateľov) pri plnení úloh so zrkadlovými okuliarmi.

Okolo stola – nielen jesť, ale aj modliť sa – s ružencom v ruke.

Erika – nepostrádateľná pri hudobnom sprievode svätej omše, počas ktorej o. Ján kázal o sv. Jozefovi.

Toto je už klasika: o. Jozef v úlohe dieťaťa.

Tesne pred odchodom na prechádzku popri brehu Malého Dunaja.

Daniel a Mária prejavovali všetkým veľkú úctu a vŕcnosť a boli svedkami kresťanského manželstva.

Zdenka Lukáčiková

V PRÁZDNOM HROBE

Pán ochotne prichádza k človekovi v symboloch a znakoch.

V priebehu nášho pobytu vo vašom kláštore sme počas modlitieb v kostole spolu s manželom sedávali v poslednej lavici. Zaujala ma socha Panny Márie.

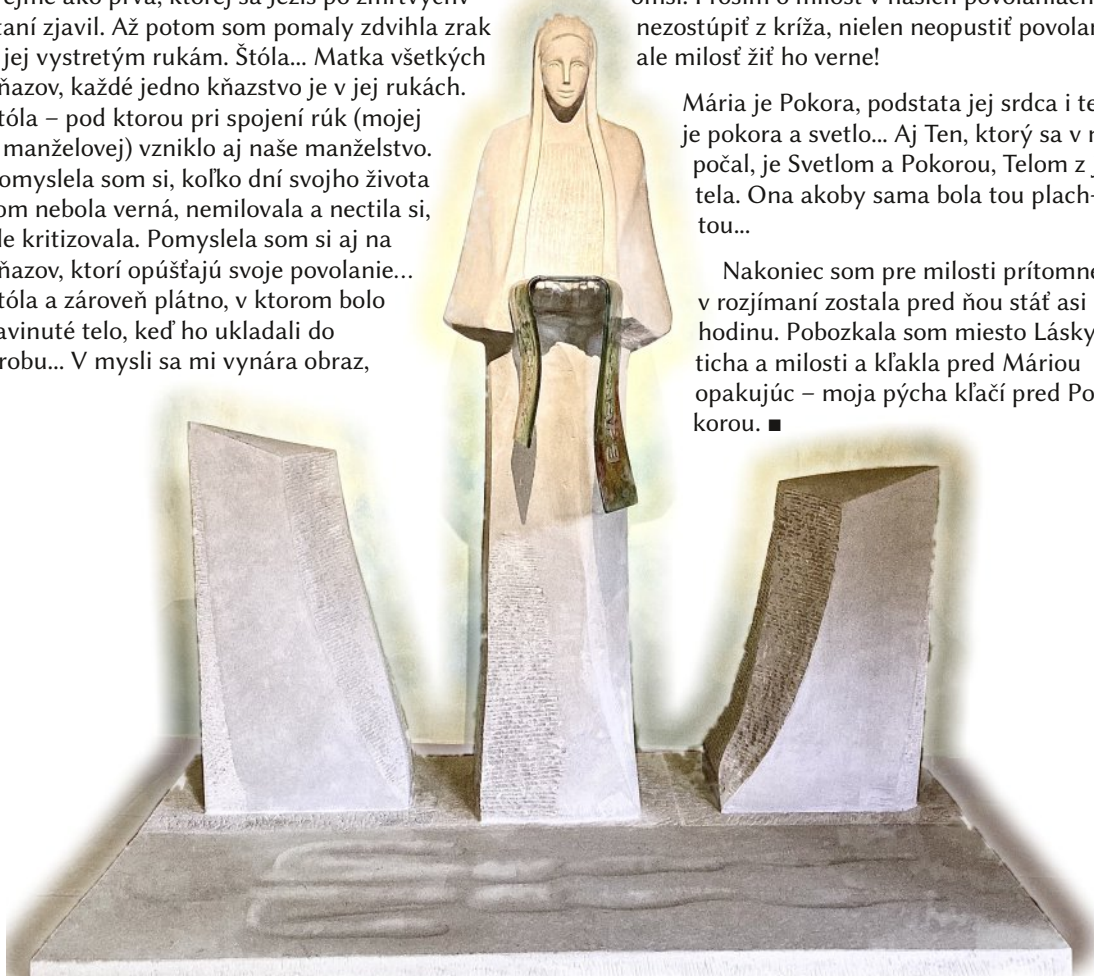
Až na druhý deň, v piatok neskoro v noci, keď som bola v kostole sama, vybrala som sa k nej. Keď som pristúpila celkom blízko, moje vnútro prenikol hlboký údiv... Výjav pod Máriinými nohami bol ohromujúci. Znázorňoval hrob Pána – miesto, kde ležalo telo Pána Ježiša. Stopa ležiaceho tela bol stvárnená presne v tej polohe ako na Turínskom plátne, a to s rukami na hrudi... Postupne sa mi obraz dotváral – náznak bočných stien otvoru do hrobu, ktorý je už prázdny. Mária ticho stojí vo vchode do hrobu, zrejme ako prvá, ktorej sa Ježiš po zmŕtvychvstaní zjavil. Až potom som pomaly zdvihla zrak k jej vystretým rukám. Štola... Matka všetkých kňazov, každé jedno kňazstvo je v jej rukách. Štola – pod ktorou pri spojení rúk (mojej a manželovej) vzniklo aj naše manželstvo. Pomyslela som si, koľko dní svojho života som nebola verná, nemilovala a nectila si, ale kritizovala. Pomyslela som si aj na kňazov, ktorí opúšťajú svoje povolanie... Štola a zároveň plátno, v ktorom bolo zavinuté telo, keď ho ukladali do hrobu... V mysli sa mi vynára obraz,

ako Matka zavinula svoje Dieťa do plienok pri jeho narodení, a tak Mária v tejto chvíli akoby tajomne objímala celý život Syna vo svojom srdci. Tak ako tajomne prešlo zmŕtvychvstále telo plachtou (vlastne nebolo potrebné ani to, aby bol kameň odvalený), podobne telo Panny Márie prijalo tajomne do svojho lona (i porodiť) Spasiteľa (neviem, či to vyjadrujem správne, túžim však uchopiť bázeň, ktorá ma naplňa pred týmto nádherným tajomstvom).

Mám túžbu (aj keď sama som jednou z tých neverných) pozbierať štóly kňazov, ktorí od kňazstva odišli alebo odchádzajú a priniesť ich sem, položiť ich Márii na ruky a vám, drahí bratia benediktíni, do úmyslov vašich svätých omší. Prosím o milosť v našich povolaniach nezostúpiť z kríža, nielen neopustiť povolanie, ale milosť žiť ho verne!

Mária je Pokora, podstata jej srdca i tela je pokora a svetlo... Aj Ten, ktorý sa v nej počal, je Svetlom a Pokorou, Telom z jej tela. Ona akoby sama bola tou plachtou...

Nakoniec som pre milosti prítomné v rozjímaní zostala pred ňou stáť asi hodinu. Pobožkala som miesto Lásky, ticha a milosti a kľakla pred Máriou opakujúc – moja pýcha kľáč pred Pokorou. ■

KLASICKÉ VZDELANIE

Benediktín — duchovným otcom

Patrícia: Chcela som porásť aj osobnostne, aj intelektuálne i duchovne. Kolégium toto všetko spája, pomáha človeku celkovo sa rozvíjať. O Kolégiu som sa dozvedela od svojej kamarátky, ktorá sa doň prihlásila. Po ukončení jednoročného študijného programu v Kolégiu začínam od septembra študovať právo v Bratislave.

Mária: Kolégium som našla hľadajúc nejakú komunitu, stabilné zázemie, ľudí s podobnými názormi, ktorí sú na jednej strane intelektuálne zameraní, a na druhej strane aj v tomto súčasnom svete prežívajú život s Bohom.

Miloš: Vtipnou skratkou by som mohol povedať, že som sa dostal do Kolégia preto, lebo som nedostal miesto na študentskom internáte. Ale bolo za tým, pravdaže, aj niečo viac ako len bývanie. Čítal som už predtým o aktivitách Kolégia, o základoch, na ktorých je postavené, a páčilo sa mi to.

O. Ján: S Kolégiom Antona Neuwirtha spolupracujem už druhý rok. Mojm poslaním je duchovné sprevádzanie študentov. Trikrát za semester pre nich vediem víkendovú duchovnú obnovu, z toho raz u nás v kláštore. Kolégium sa zrodilo v roku 2009 s víziou ponúknuť študentom niečo viac, ako dáva dnešný spôsob často neosobného vzdelania na vysokých školách zameraného na špecializáciu v úzko vymedzenom odbore. Študenti rozličného zamerania, zapísaní na rôznych školách, vytvárajú v Kolégiu spoločenstvo s viacerými pedagógmi, ktorí pre nich vedú semináre, prednášky a besedy o vede, viere, filozofii a kráse. V tomto prostredí sa darí duchu klasického vzdelania; napĺňa sa tu „idea univerzity“, ako ju opísal sv. John Henry Newman v rovnomennom diele, ktoré je dôležitým zdrojom pedagogickej vízie Kolégia, a ktorú táto inštitúcia pred niekoľkými rokmi vydala vo

vlastnom preklade. Newmanovi som počas práce na doktoráte z teológie venoval roky štúdia, preto je Kolégium veľmi blízke môjmu srdcu. Avšak ešte silnejšie ako spriaznenosť s „newmanovskou“ víziou Kolégia prežívam priazeň ku konkrétnym študentom Kolégia ako ich duchovný otec. ■

Patrícia Kováčiková

Do Sampora som prišla upachtená po namáhavom semestri. Som tu prvýkrát. Prekvapilo ma, že ubytovacie priestory pre hostí sú tak moderne zariadené. V kláštore som mohla „vypnúť“ a zastaviť sa. Byť, existovať, spočinúť. Takže v modlitbe mi nešlo o nejaký výkon, ale iba o vnímanie Pánovej blízkosti. ■

Mária Nagyová

V benediktínskom kláštore som prvýkrát. Veľmi mi chutilo jedlo. Vynikajúco varíte. Vypýtala som si aj niektoré recepty... Mali by ste napísať kuchársku knihu! Potrebovala som získať odstup od svojho života. Nastupujem do novej životnej fázy, začínam pracovať, preto som túžila zastaviť sa a nadýchnuť sa na to, čo príde. A podarilo sa! Ďakujem za vaše svedectvo každodenného života s Bohom a pre neho. ■

Miloš Uriga

Študujem informatiku, a tak mám za sebou náročný rok strávený za počítačom... V Sampore vďaka estetickému minimalizmu som mal šancu stíšiť sa. To bolo príjemné a prínosné. Bol to určitý pôst vonkajších podnetov. ■

OTVORENÉ DVERE

V detstve naňho zapôsobili pekáče i hasičské autá a... oltár v kostole.

Igor však rýchlo vyrástol zo svojich chlapčenských snov o kariére cukrára, hasiča alebo kňaza. Po skončení strednej školy si vybral Strojnícku fakultu Žilinskej univerzity, katedru energetickej technológie.

Rozhodol sa i pre vieru v Boha, ktorého sa vďaka Panne Márii učil poznávať, zakúšať a milovať. Prvýkrát šiel na púť do Medžugoria vo veku 17 rokov a mnohokrát sa tam vrátil. Jeho sprievodkyňou bola zakaždým Margita Farbáková. Hlboko veriaci, známa osobnosť v miestnej Cirkvi a... normálna – autentická vo svojom svedectve Božej a ľudskej lásky.

„Bolo to pri mori..., zdá sa mi, že počas púte bol vždy deň na odpočinok. Mal som pred sebou ešte jeden rok na dokončenie štúdia, a potom povedala ... že by som mal ísť do seminára,“ spomína dnešný ekonóm a magister samporského kláštora.

Pre Igora to bolo veľké prekvapenie. Margita mu predstavila dvere, o ktorých nevedel, že môžu byť otvorené aj pre neho. Mal rok na uvažovanie, otázky, rozlišovanie. Po roku vedel s určitosťou iba jedno: Pán z neho nechcel mať diecézneho kňaza. Takže rehoľa..., ale ktorá?

Opäť pomohla Margita. Práve ona vzala Igora na návštevu do Bacúrova, kde začínali slovenskí benediktíni. Okamžite vedel, že toto je jeho nový domov. Rodina v starom domove vo Valaskej Dubovej bola šokovaná, ale rozhodnutie syna a brata rešpektovali.

Po pätnástich rokoch mníšskeho života o. Igor priznáva, že slabosť je jeho každodennou školou. Slabosť vlastná. Možno aj preto môže byť ako novicmajster taký trpezlivý a jemný. Pozná ľudskú krehkosť, pozná i veľkosť Božieho milosrdenstva a dôveruje sv. Benediktovi, ktorý nabáda ísť cestou pokory.

Oceňujú to novici, ktorí na otázku o svojom formátorovi odpovedajú. Dominik: „Cením si, že ma bez odsúdenia dokáže vypočuť.“ Pavol: „Jeho príklad ako žiť lásku k bratom v uzavretom spoločenstve vyvoláva vo mne obdiv a vzbudzuje rešpekt.“ Peter si uvedomuje, akou veľkou zodpovednosťou je duchovné otcovstvo.

„Uvedomujem si, že noviciát za dva roky nevychová človeka k dokonalosti,“ – pokračuje o. Igor, „ale viem aj to, že rovnako ako ja v minulosti, aj oni prešli dverami, ktoré im Ježiš otvoril. Idú tou istou cestou, takže nechcem byť sudcom, prokurátorom ani strážcom. Chcem byť v prvom rade bratom a každý deň sa učím byť otcom. Oni ma to učia..., pretože otcom sa nestaneš vďaka knihám, ale keď dávaš život a sprevádzaš ho.“

Samporský novicmajster po chvíli premýšľania dodáva, že uvažuje o ďalších generáciách svojich duchovných synov realisticky. „Nebudú azda prežívať mníšstvo tak ako dnešní mnísi..., ale viac! S ich vlastnou citlivosťou, vlastným príbehom dozrievania, s vlastným prežívaním sveta sa z nich musia stať iní mnísi ako ich starší bratia. Keď neprestanú hľadať Boha – budem spokojný,“ zakončuje s dôverou v hlase. ■

Najkrajší stĺp
v Božej svätyni,
vytesaný bolesťou...
...moja opora!

Pod krížom darovaná
z lásky môjho Pána,
Matka krvavého Ženicha,
celkom odovzdaná...

Tvoj pokoj premáha
moje strachy,
keď miesto kríža
nohy beriem na plecia!

...vytrvalo zbieraš
každúčkú kvapku
Baránkovej krvi,
vyliatu lásku Boha...

...tak trpíš!
...a predsa víťazíš
tvoje nazaretské „áno“
- echo Getsemany!

Láska nevysychá...!
Neustále prúdi
korytom tvojej duše
jak rieka života...

V nej utopím slzy
vlastného života,
v nej vyperiem si
rúcho do biela...

skrz tvoju odvahu,
tvojej ruky, mama,
a dúfajúcu lásku...
...v nej bolesť zhorela!

VÄČŠIA NEŽ BOLEŠŤ

Matka, ktorá svojím Fiat dala Synovi ľudskú krv, je teraz obklopená krvou Vykupiteľa, zmiešanou s vlastnými slzami a slzami Syna. Toto je počiatok vigílie ustavičnej modlitby u Matky Trpiaceho. Vychováva nás k utrpeniu, keď spolu s nami hovorí nebeskému Otcovi „áno“, keď to od nás žiada ako osobitnú obeť. Nepretržitý prúd modlitieb, slz, nádeje a viery uplietol kolísku plaču, do ktorej ukladá všetkých, ktorých jej zveril Ježiš na kríži. Matka zarmútená z utrpenia, ale plná radosti z očakávaného vzkriesenia. Žije ranená a upokojená, plačúca a potešená, ponorená v bolesti a vyrovnaná, lebo vie, že Ježiš tak kruto strýznený a zabitý sa chystá vstať zmŕtvych. Postavila sa pod kríž spolu s bratom Jánom, pod kríž, na ktorom visel jej Syn, ktorý zomrel z lásky pre záchranu nás všetkých. Panna plná bolesti. Matka utrpenia. Jej syn Ježiš sa z nej narodil, aby z lásky k nám obetoval svoj život za naše vykúpenie. Ježiš je poslušný a krotký baránok, ktorý sa dá viesť na zabitie ti cho a pokorne. Ježiš je opravdivým Božím baránkom, ktorý sníma všetky hriechy sveta. Všetko je dokonané v okamihu, keď je jeho telo obetované a jeho krv vyliata za nás. ■

br. Svorad Mária

Autor básne: sr. Lucia OSsR

